

Prof. Jacek Szewczyk
Akademia Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta
we Wrocławiu
Wydział Grafiki i Sztuki Mediów

13 sierpnia 2019 r.

Ocena dorobku artystycznego, dydaktycznego i organizacyjnego oraz wskazanego osiągnięcia artystycznego doktora Łukasza Ogórka z Katedry Fotografii i Multimediiów, Wydziału Sztuk Wizualnych, Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne wszczętym na Wydziale Sztuki Mediów Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Recenzja sporządzona na prośbę Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów w Warszawie.

INFORMACJE O HABILITANCIE

Łukasz Ogórek ukończył w 2003 r. Wydział Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. W roku 2004 został zatrudniony na etacie asystenta na Wydziale Grafiki i Malarstwa w łódzkiej ASP. W 2011 r. obronił rozprawę doktorską na Wydziale Komunikacji Multimedialnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. W tym samym roku został zatrudniony na stanowisku adiunkta ponownie na Wydziale Grafiki i Malarstwa. W 2013 r. został mianowany Kierownikiem Pracowni Multimediiów na Wydziale Sztuk Wizualnych.

OCENA AUTOREFERATU

Autoreferat dr Łukasza Ogórka jest pisemnym przeglądem dokonań artystycznych habilitanta na przestrzeni lat 2012/2017. Autoreferat składa się z trzech części: *Wprowadzenia, Spostrzeżenia - przewodnika i Wyprowadzenia*. W części pierwszej

habilitant wprowadza nas w historyczne tło swoich długoletnich kontaktów z Galerią mieszczącą się obecnie w Ośrodku Działań Artystycznych w Piotrkowie Trybunalskim, a w przeszłości Biurem Wystaw Artystycznych. Tłumaczy się z faktu napisania *Przewodnika*, jak wyraźnie podkreśla na prośbę organizatorów wystawy, komentującego koncepcje wystawionych dzieł. Łukasz Ogórek pisze tak - „*Przewodnik to zbiór refleksji, na których ufundowane zostały konkretne utwory, a każdy z punktów na mapie Spostrzeżeń wytyczony został wstępnie przez określenie zawarte w jego tytule*”.

W drugiej części autoreferatu habilitant zamieszcza tekst przewodnika po indywidualnej wystawie zatytułowanej - *Spostrzeżenia* - i zaprezentowanej w Ośrodku Działań Artystycznych w Piotrkowie Trybunalskim w maju 2017 r. *Spostrzeżenia* - przewodnik po wystawie został wydany w formie druku dwustronnego. Przewodnik podzielono na siedem punktów - siedem elementów wystawy. Łukasz Ogórek po kolei, według planu rozmieszczenia poszczególnych obiektów/koncepcji/dokumentacji - zaczynając od pracy - *Wszystko po* - tłumaczy założenia towarzyszące powstawaniu dzieła i jednocześnie interpretuje je, podpowiadając oglądającemu autorski punkt widzenia. Ten sposób refleksji dominujący w tłumaczeniu koncepcji oraz zjawisk/idei zachodzących przy powstaniu poszczególnych dzieł wraz z ich tytułami, tworzy pole do możliwej reinterpretacji ich znaczeń i oglądu dokonanych przez widzów - uczestników wystawy. Łukasz Ogórek opisuje to tak - „*Inaczej rzecz ujmując, słowa, wraz ze wskazanym przez nie elementem wystawy, stwarzają potencjał znaczeniowy oddany do spożytkowania odbiorcy*”.

Cześć trzecia autoreferatu to m.in. powrót do problematyki poruszanej przez Łukasza Ogórka w rozprawie doktorskiej - *Pomiędzy. Odbiorca jako dzieło* - obronionej w 2011 r. Rozprawa dotyczyła przestrzeni pomiędzy twórcą a odbiorcą pozostawionej temu drugiemu do wypełnienia myślą i działaniem, jako ostatecznym warunkiem odbioru dzieła sztuki. Dalej habilitant pisze o pracach powstałych na zamówienie Muzeum Sztuki w Łodzi w 2012 r. Pierwsza nosi tytuł - *Oddźwięk* i opisuje eksperyment połączenia kilku osób obiegiem elektrycznym, który wraz z odpowiednim oprogramowaniem i nagłośnieniem, wywoływał dźwięk w momencie dotknięcia dowolnej części ciała. *Oddźwięk* - został ponownie pokazany w Centrum Sztuki Współczesnej w Warszawie w ramach programu Zielony Jazdów. Druga praca - *Czy dźwięk jest słyszalny?* - to gong muzyczny skomponowany przez Łukasza Ogórka w skali tonów stosowanych przy laryngologicznych badaniach słuchu. Gong wykonany przez

Ogórka zastąpił ten dotychczas stosowany w Filharmonii Łódzkiej i przywołujący słuchaczy do sali koncertowej w trakcie trwania Festiwalu Tansmanna. Obie prace są eksperymentami muzycznymi, świadczącymi o zainteresowaniach habilitanta, sięgającymi daleko poza sztuki wizualne. Dalej Łukasz Ogórek pisze o wystawie zbiorowej zorganizowanej przez łódzki klub Szósta Dzielnica w 2013 r. zatytułowanej - *Tylko dla Twoich oczu* - i własnej pracy - *Łódź. Ulica Nawrot 34/36*, w której odsyła wszystkich zainteresowanych pod wskazany w tytule adres, gdzie na ścianie w przerwie między budynkami znajduje się tajemniczy i wiele mówiący napis - *Gdzie jest klamka?* Kolejna zbiorowa wystawa w 2016 r. w Muzeum Etnografii i Archeologii w Łodzi i pokazana tam praca - *Stan rzeczy II* nawiązywała wprost do kolekcji Muzeum i ponownie odsyłała potencjalnych widzów na ulicę Piotrkowską 91 - dawny adres siedziby Muzeum, gdzie stoi Dom Tkacza - ikoniczny budynek dla miasta Łodzi. Współcześnie zrewitalizowany w skandaliczny sposób, tracąc wszystkie walory wartościowego zabytku. Podsumowując, autoreferat jest tekstem zawierającym wyczerpującą wiedzę na temat twórczości artystycznej habilitanta oraz jego bardzo szerokich zainteresowań, sięgających do socjologii, filozofii, historii miasta Łodzi i eksperymentów wykraczających poza sztuki wizualne, sięgających po kompozycje muzyczne.

OCENA DZIEŁA HABILITACYJNEGO

Dziełem habilitacyjnym wskazanym przez dr Łukasza Ogórka jest indywidualna wystawa *Spostrzeżenia* - zaprezentowana w Ośrodku Działań Artystycznych w Piotrkowie Trybunalskim w maju 2017 r. Wystawie towarzyszy - *Przewodnik* napisany przez habilitanta i wydrukowany przez galerię. Wystawa prezentuje prace powstałe w różnym czasie i najczęściej mające swoją premierę w innych przestrzeniach galeryjnych i muzeach. Wystawa jest kolekcją siedmiu prac - artefaktów - koncepcji - instalacji interaktywnych - dokumentacji wideo, począwszy od napisu - *Wszystko po* - na szybie jednego z okien galerii. *Wszystko po* - to tytuł zaczerpnięty z witryn sklepów sprzedających najtańsze artykuły, po kilka złotych każdy. Idąc dalej, według planu przestrzeni galerii, natrafiamy na drugie okno z dwiema poduszkami na skrajnych pozycjach parapetu; to - *zatyłowany widok z okna. Podejrzany przechodzień*. Kolejna praca zainspirowana pomalowaną na czarno ścianą będącą pustą i niewykorzystaną

przestrzeni, ale dającą naturalną, bo zastaną przez artystę pauzę w ekspozycji - stąd tytuł pracy - *Niestworzone rzeczy. Zatytułowana przestrzeń między innymi pracami prezentowanymi na wystawie.*

Kierując się w głąb galerii dochodzimy do tablicy badania ostrości wzroku - tablicy wymyślonej przez okulistę Hermanna Snellena, ale w tym przypadku wykorzystującej pismo arabskie. Łukasz Ogórek pisze, że odnalazł ją w jednym z antykwariatów Aleksandrii, w Egipcie. Przypomnił sobie o niej myśląc o pracy zatytułowanej - *Mniejszości*. Powiesił pierwotnie na jednej ze ścian Muzeum Fabryki w Łodzi, a później na wystawie w Ośrodku Działań Artystycznych pod tym samym tytułem - *Mniejszości. Tablica wykorzystywana w diagnostyce wzroku. Wersja arabska*. Ten artefakt - to istotna refleksja o tolerancji religijnej i prawie do inności poglądów i wyglądu. *Hel jes. 100 balonów wypełnionych powietrzem + 1 wypełniony helem w dniu otwarcia wystawy* - to instalacja interaktywna 99 czarnych balonów leżących na podłodze i jednego wiszącego u sufitu. Schodząc po schodach w dół natrafiamy na pracę - *Fotopułapka, Interaktywna instalacja/wideo*. Pomysł przeniesiony z Parku Narodowego, gdzie często instalowane są fotopułapki rejestrujące choćby zwierzęta u wodopoju. Tym razem chodziło o uchwycenie mimiki twarzy osób zaglądnących w nieznaną, zamkniętą przestrzeń. Te sfotografowane twarze tworzą ciąg zaskakujących portretów ludzi złapanych na fotopułapkę.

Wreszcie praca siódma, dokumentacja wideo - *Życzenia (mam nadzieję, że to możliwe)*, rozgrywająca się w dwóch etapach. Pierwszy to dzień otwarcia wystawy i dwa pomieszczenia zaanektowane do zaprezentowania życzeń. Większe wernisażowe, gromadzące zwiedzających i drugie mniejsze, gdzie ten kto chciał, stawał naprzeciw włączonej kamery wideo, a Łukasz Ogórek zadawał pytanie - „Co chciałbyś/chciałabyś zastać w tym miejscu za tydzień?” Autor wydarzenia założył, że potencjalnych życzeń będzie niewiele i uda mu się spełnić je, wykonując przez kolejny tydzień zamówione artefakty. Jednak ilość uczestników wydarzenia i zamawianych dzieł przerosła możliwości wykonawcze Łukasza Ogórka. Dlatego w drugim etapie, po tygodniu, zaprosił wszystkie te osoby wyrażające życzenia ponownie do galerii. Zmieniając pierwotny plan, nie mogąc zaspokoić wszystkich oczekiwań, postanowił indywidualnie spotkać się z każdą z osób i opowiedzieć o tym jak mógłby zrealizować jej życzenie. Ten happening z udziałem widzów i habilitanta jest interesujący pod wieloma względami - jako ciekawa koncepcja artystyczna, udokumentowana zapisem wideo.

Ale przede wszystkim jako otwarta interakcja pomiędzy autorem zdarzenia a jej uczestnikami/widzami. Istotą happeningu, który zdarzył się w Ośrodku Działań Artystycznych jest efekt nie tylko fizycznej obecności, ale bliskości ideowej pomiędzy autorem happeningu, a ludźmi biorącymi w nim udział. Tym samym widzowie a więc uczestnicy zdarzenia mimowolnie wcielili się w role jego współautorów. Wystawa prezentująca wybrane dokonania artystyczne dr Łukasza Ogórka jest nie tylko przeglądem jego twórczości z kilku ostatnich lat, ale także prezentacją zainteresowań habilitanta, sięgających po eksperymenty muzyczne, czerpiących z wnikliwych obserwacji codzienności i nieuchronnych zjawisk, zachodzących w dużych aglomeracjach, aż po stwarzanie zdarzeń artystycznych mających podłoże socjologiczne oraz sięganie po przedmioty, których znaczenie i symbolika odwołuje się wprost do problemów cywilizacyjnych i międzyludzkich. Dr Łukasz Ogórek dobiera środki artystyczne potrzebne do realizacji celów, jakie chce osiągnąć. Są nimi zarówno działania konceptualne, podparte wiedzą teoretyczną oraz szczegółową analizą i obserwacją interesujących go zjawisk i problemów, jak również instalacje interaktywne z udziałem widzów będących na wystawie. Osobną częścią twórczości są wydarzenia artystyczne, wciągające zarówno autora na równi z widzami w ich współautorstwo. Wreszcie artefakty - przedmioty odnalezione o wielowymiarowej symbolice i budujące odmienne znaczenia.

OCENA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO

Dorobek artystyczny dr Łukasza Ogórka od roku 2011 składa się z 5 wystaw indywidualnych, ponad 20 zbiorowych i kilkurazowych działań w przestrzeni publicznej. Czytając listę wystaw i działań w przestrzeni publicznej, odnoszę wrażenie, że większość z nich odbyła się w galeriach, ośrodkach wystawienniczych i kulturotwórczych oraz muzeach w Łodzi. Kilka z nich odbyło się po za Łodzią i Polską. Cała lista wystaw i działań w przestrzeni publicznej dr Łukasza Ogórka znajduje się w dokumentacji habilitacyjnej. Dr Łukasz Ogórek otrzymał Nagrodę II stopnia Rektora ASP w Łodzi, w 2017 r. Ponieważ jest to jedyna nagroda jaką dr Łukasz Ogórek odebrał, pozwoliłem sobie zacytować uzasadnienie. I tak nagrodę dostał - *“Za nadzwyczajne zaangażowanie w pracę dydaktyczną, inspirowanie i wspieranie rozwoju twórczego studentów, zwieńczone licznymi sukcesami, jak Grand Prix w Konkursie Hommage a Kobre*

2016, aktywny udział w realizacji wspólnego z Muzeum Sztuki Sztuki w Łodzi projektu i będącej jego wynikiem wystawy Kąt padania ≠ Kąt odbicia, znaczący wkład w prace organizacyjne oraz własne dokonania artystyczne”.

OCENA DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ

Dr Łukasz Ogórek od 2013 r. prowadzi Pracownię Multimediów na Wydziale Sztuk Wizualnych. Program dydaktyczny Pracowni Multimediów to szeroko pojęte zagadnienia dotyczące multimediów. Studenci poza wykładami teoretycznymi wykonują zadania, które pozwalają im na doskonalenie umiejętności realizacji multimedialnych. Dr Łukasz Ogórek poza pracą na uczelni od 2015 r., wspólnie z Muzeum Sztuki w Łodzi organizuje warsztaty dla studentów pracowni. Celem tych warsztatów jest wprowadzenie studentów w obszar profesjonalnego kuratorowania wystaw. Za każdym razem warsztaty dzielą się na część teoretyczną, gdzie zaproszeni kuratorzy oraz artyści udzielają praktycznych informacji, porad oraz dzielą się wiedzą na temat przygotowywania różnorodnych projektów. W części drugiej studenci wraz z zaproszonymi artystami tworzą wspólne projekty i prace pokazywane na wystawie. I tak w 2015 r. wspólnie z Robertem Rumasem studenci pracowali nad wystawą pokazaną w przestrzeni łódzkiej ASP. W 2016 r. razem z Robertem Kuśmirowskim, Joanną Sokołowską i Łukaszem Ogórkiem wykonywali książki artystyczne, dokumentując w ten sposób własne pomysły. W 2017 r. wraz z Joanną Rajkowską przygotowywali dokumentację swoich projektów zrealizowanych w przestrzeni publicznej, starając się nadać jej rangę samodzielnych kreacji artystycznych. Za każdym razem warsztaty kończyły się wystawą. Dr Łukasz Ogórek w latach 2011/2018 był promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim Moniki Masłoń - 2016 r., promotorem 12 dyplomów magisterskich i recenzentem 22 prac dyplomowych. Studenci oraz absolwenci Pracowni Multimedialnej brali udział w dziesiątkach wystaw oraz otrzymali wiele nagród i wyróżnień, w tym te najważniejsze: Katarzyna Neomi Pomorska otrzymała Grand Prix Konkursu Hommage á Kobro ASP w Łodzi w 2016 r. a Marta Krześlak - w 10 Międzynarodowej Wystawie Najlepszych Dyplomów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, w 2018 r. dostała - Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska oraz Gdańskiej Galerii Miejskiej. Natomiast Adrianna Gołębowska otrzymała nagrodę za

najlepszy dyplom artystyczny z lat 2015/2016 na kierunku Edukacja Artystyczna. Spis wszystkich wystaw, prezentacji, nagród i wyróżnień studentów i absolwentów Pracowni Multimedialnej znajduje się w dokumentacji habilitanta. Łukasz Ogórek regularnie od 2011 r. zaprasza kuratorów i artystów na wykłady gościnne do Pracowni Multimediiów. Lista obejmuje ponad 20 zaproszonych gości. W 2017 r. dr Łukasz Ogórek otrzymał nagrodę Rektorską - „za nadzwyczajne zaangażowanie w pracę dydaktyczną” - czytając o wszystkich dotychczasowych aktywnościach dydaktycznych uważam, że dr Łukasz Ogórek absolutnie zasłużył na tę nagrodę z rąk pani Rektor łódzkiej ASP.

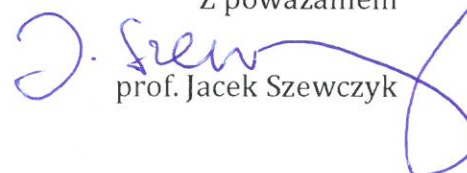
OCENA DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNEJ I POPULARYZATORSKIEJ

Dr Łukasz Ogórek wspólnie z Marcinem Polakiem i Tomaszem Załuskim jest założycielem i kuratorem Galerii Czynnej. Galeria istnieje od 2013 r., ale nieregularnie, tylko w zależności od ważności wydarzeń artystycznych mających w niej miejsce. Działa w łódzkich pustostanach przemysłowych. Do tej pory w Galerii Czynnej odbyło się 9 wystaw. Habilitant był fundatorem Fundacji Działania oraz członkiem jej Rady Programowej w latach 2015/2016. Celem Fundacji jest tworzenie świetlic artystycznych, a w nich wychowywanie przez sztukę dzieci wykluczonych społecznie. Fundacja jest projektem społecznym. Łukasz Ogórek jest inicjatorem wieloletniej współpracy pomiędzy łódzką ASP a Muzeum Sztuki w Łodzi. Od 2014 r. jest koordynatorem Wydziału Sztuk Wizualnych do współpracy z Muzeum Sztuki w Łodzi a od 2015 r. jest współorganizatorem warsztatów Muzeum Sztuki na ASP w Łodzi. Od 2017 r. współpracuje z WRO Art Center i ASP we Wrocławiu przy Konkursie na Najlepszy Dyplom Sztuki Mediów.

KONKLUZJA

Na podstawie przedstawionego przez doktora Łukasza Ogórka dzieła habilitacyjnego oraz dorobku artystycznego, pedagogicznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego stwierdzam, że doktor Łukasz Ogórek spełnia wymogi art. 16 Ustawy z dn. 14.03.2003 r. (z późn. zmianami) o stopniach i tytułach oraz stopniach naukowych i tytułach w zakresie sztuki. Doktor Łukasz Ogórek jest artystą tworzącym zarówno dzieła zaangażowane i niepozostające obojętne na problematykę współczesnych wyzwań cywilizacyjnych,

ale także takie, które dotyczą spraw zdawałoby się niepozornych, wręcz nieważnych, bo codziennych i międzyludzkich. Doktor Łukasz Ogórek jest bardzo dobrym pedagogiem zaangażowanym w realizację ambitnego programu nauczania, a także w intensywne promowanie studentów i absolwentów Pracowni Multimedialnej w Galerii Czynnej, współprowadzonej przez siebie. Doktor Łukasz Ogórek jest społecznikiem prowadzącym projekt świetlic artystycznych dla dzieci, co zasługuje na szczególne wyróżnienie. Biorąc pod uwagę te wszystkie wymienione przeze mnie fakty, z pełnym przekonaniem wnoszę do Rady Wydziału Sztuki Mediów Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu o nadanie doktorowi Łukaszowi Ogórkowi tytułu doktora habilitowanego sztuki.

Z poważaniem

prof. Jacek Szewczyk